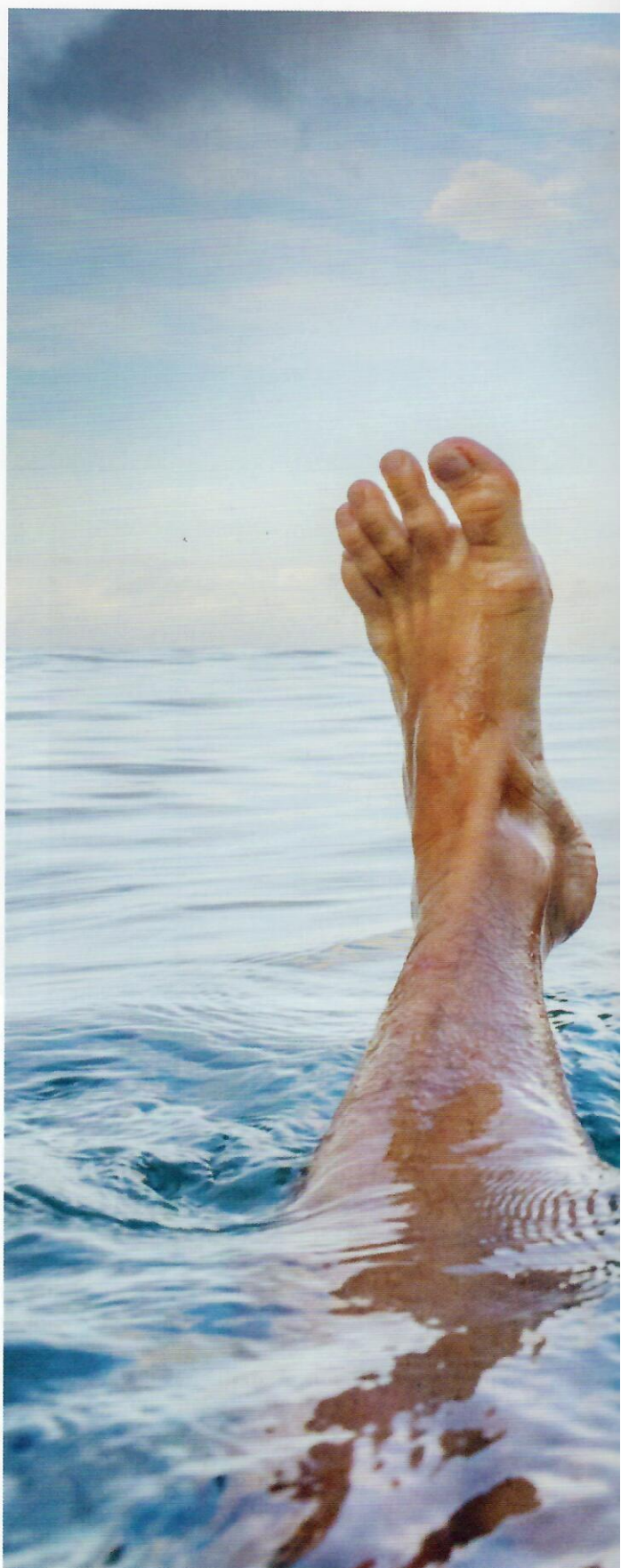


# Tussen mens en dier

Jasper Doest

Jasper Doest houdt met zijn fotografie zowel zijn publiek als zichzelf een spiegel voor. Waar hij enerzijds de verteller is, is hij anderzijds ook consument die zijn ecologische voetstap nalaat op deze planeet. Zijn foto's van de Japanse makaken, badderend in een warme bron in de sneeuw, zijn de hele wereld overgegaan en inspireerden anderen om naar Japan te gaan. Ook Doest keerde terug. Ditmaal toont hij de keerzijde van de medaille.

door Diana Bokje











© Jasper Doest

Als mens staan we steeds verder af van de natuur. Door de relatie tussen mens en natuur in beeld te brengen, wil Jasper Doest dit gat verkleinen. Fotografen zouden volgens hem verder moeten kijken dan alleen mooie beelden voor aan de muur. Zijn drijfveer is de mens ervan te doordringen dat hij zijn bestaansrecht dankt aan alles wat leeft. "De wereld bestaat niet om door ons geconsumeerd te worden. Als dat het geval zou zijn, is alles eindig. Ik geloof niet dat dat zo is en dat deze aarde ook zonder ons gewoon verder gaat."

Doest viel in het verleden meermaals in de prijzen bij Wildlife Photographer of the Year en herkent de verleiding om je over te geven aan de schoonheid van de natuur. Hij ziet nu in dat het hierbij vooral draaide om zijn eigen beleving. "Natuurlijk maakte ik die foto's omdat ik anderen wilde laten zien hoe mooi de natuur is, maar tegelijkertijd omdat het te gek is om op het strand neus aan neus te liggen met een zeehond. Het draaide vooral om mijn eigen ervaring en het verrijken van mijn portfolio. In dat opzicht is mijn instelling zeker veranderd. Als ik niets te vertellen heb, heb ik er ook niets te zoeken. Er zijn nog sporadische momenten dat ik mezelf toesta om ergens naar toe te gaan enkel om mijn batterij op te laden."

#### **Bob de flamingo**

Ze is een alleenstaande moeder met een succesvolle dierenartspraktijk, runt een stichting voor dierenopvang en educatieprogramma's en doet onderzoek naar vleer-

muizen op verschillende Caribische eilanden. Bovendien werd ze vorig jaar Nederlands kampioen kogelstoten bij de masters. Deze wonder woman is Odette Doest, de nicht van de fotograaf. Zij bracht Doest op het pad van Bob de flamingo, hoofdrolspeler in een human interest story over een vrouw die zich met tomeloze energie inzet om dieren te helpen. "In eerste instantie ging ik bij Odette op bezoek om wildlife beelden te maken voor op de muur van haar dierenkliniek op Curaçao. Tot ik in mijn slaapkamer lag en er een flamingo binnen kwam wandelen. Toen was ik verkocht. Het werd letterlijk in mijn schoot geworpen."

De flamingo, Bob, was tegen het Hilton hotel gevlogen en zat in de opvang voor een hersenschudding en een verwonding aan zijn voet. Die wond vereiste blijvende zorg. Bob liep vroeger rond bij het aquarium op Curaçao en is daardoor zo aan mensen gewend geraakt dat hij niet meer terug kan in de natuur. De keuze voor mijn nicht was om Bob te houden of te euthanaseren. Zij heeft ervoor gekozen om hem in te zetten voor educatie en het dier lijkt zich daar goed bij te voelen. De flamingo gaat mee naar scholen waar kinderen leren over natuurbehoud. Ondanks dat wil Odette nog steeds dat het dier zich flamingo voelt, daarom gaat zij bijvoorbeeld met hem zwemmen. Een speciaal zoutwaterzwembad in de tuin met een laag en diep gedeelte maakt het mogelijk dat de dieren buiten kunnen leven in plaats van in een hok. De serie is gebaseerd op drie elementen: het educatieve aspect, de vrouw die zich inzet om iets te doen voor de





Jasper Doest

“ Wanneer je jezelf openstelt om een beter mens te worden, kun je je ontwikkelen als fotograaf





Doest

natuur en de rol die de flamingo speelt bij de opvang van andere flamingo's. Wanneer een dier ineens in een gevangenschapssituatie komt, heb je kans dat hij het niet redt vanwege stress. Als er dan een soortgenoot is die weet hoe je uit een emmer kunt eten en gewoon super relaxed is terwijl jij je ongemakkelijk voelt, heeft dat impact op hoe snel je in staat bent om te hertstellen. De eerste beelden die Doest van Bob maakte zaten vol humor. Bob op de bijrijdersstoel in de auto of voor een snoepautomaat op school. Iets te grappig, vond de fotograaf. Zodra er een andere gewonde flamingo was, keerde hij terug om ook de diepere kant van het verhaal vast te leggen. "De humor is grappig, maar ik ben zelf geen liefhebber van humor over de rug van anderen, enkel ter vermaak. Op één foto zie je mijn benen in het water met Bob drijvend daarachter. De situatie ziet er net zo uit als de toerist met zijn plastic flamingo in het zwembad, maar ineens blijkt de flamingo echt te zijn. Ik vind het heel leuk om met dat soort dingen te spelen. Door middel van een metafoor breng ik de relatie tussen mens en dier in beeld. De serie gaat over het verhaal en de humor is het verrassingselement. Het is een manier waarop je andere mensen kunt bereiken dan natuur- en milieufotografen doen."

#### Religieuze status

Bij zijn serie over de Japanse makaken, die vorig jaar bij World Press Photo in de prijzen viel en dit jaar in *National Geographic Magazine* zal verschijnen, draait het om een human wildlife conflict. De apen worden gevoerd op een plek om ze weg te houden bij de boerderijen. Om het voer te kunnen betalen, verkoopt men kaartjes aan bezoekers die de apen graag willen zien. Uiteindelijk creëerde dit een soort toeristische hype. "Op een gegeven moment kwam de bioloog in mij naar boven die zich afvroeg wat de gevolgen van het dagelijks voeren zijn. De relatie die de Japanners met de makaken hebben is eeuwen oud. De dieren hadden een religieuze status, ze werden gezien als bemiddelaars tussen mensen en goden. Dat is dat allemaal erg veranderd. Apen zijn verworpen tot huisdieren en worden ingezet voor goedkoop vermaak. De vraag die ik mijn publiek stel is: hoe is dit gebeurd, en wat vind jij van het houden van een aap als huisdier of als surrogaat kind? Ik wilde vooral een verhaal maken waarbij ik de Japanners kon laten nadenken over de huidige situatie waarbij de apen niet meer als gelijken worden gezien. Daarbij wilde ik voorkomen dat de rest van de wereld over Japan heen zou vallen, zoals bij de Japanse walvisvaart en bij de dolfij-





© Jasper Doest

nen (door de filmdocumentaire *The Cove*) is gebeurd. Met vingers wijzen schiet je niks op. Voor ons is het ook belangrijk om in de spiegel te kijken en je af te vragen wat onze relatie is met dieren.”

### **Verrijking**

In 2015 volgde Doest een workshop sociaal documentaire fotografie in Missouri. Het veranderde zijn kijk op zichzelf en fotografie volledig. “Ik heb veel gelachen, veel gehuild, kreeg klappen te verwerken en heb nog meer gehuild, maar na een week bootcamp stond er een andere Jasper. Wanneer je jezelf openstelt om een beter mens te worden, kun je je ontwikkelen als fotograaf. Je moet niet een verhaal instappen om je eigen mening te verkondigen, maar je eigen visie combineren met de visie en meningen van anderen. Dat is een enorme verrijking. Je groeit als mens en plaveit op die manier je eigen pad. Waar mijn pad heen leidt weet ik niet, maar wel dat het bij me past. Het enige wat ik hoef te doen is lopen totdat de zon komt.”

De Vlaardingse fotograaf Jasper Doest (1979) werd meermaals onderscheiden, zowel bij de Wildlife Photographer of the Year als de Zilveren Camera en World Press Photo, waarvoor hij dit jaar zowel in de categorie natuur enkel beeld als in series is genomineerd.  
[www.jasperdoest.com](http://www.jasperdoest.com)